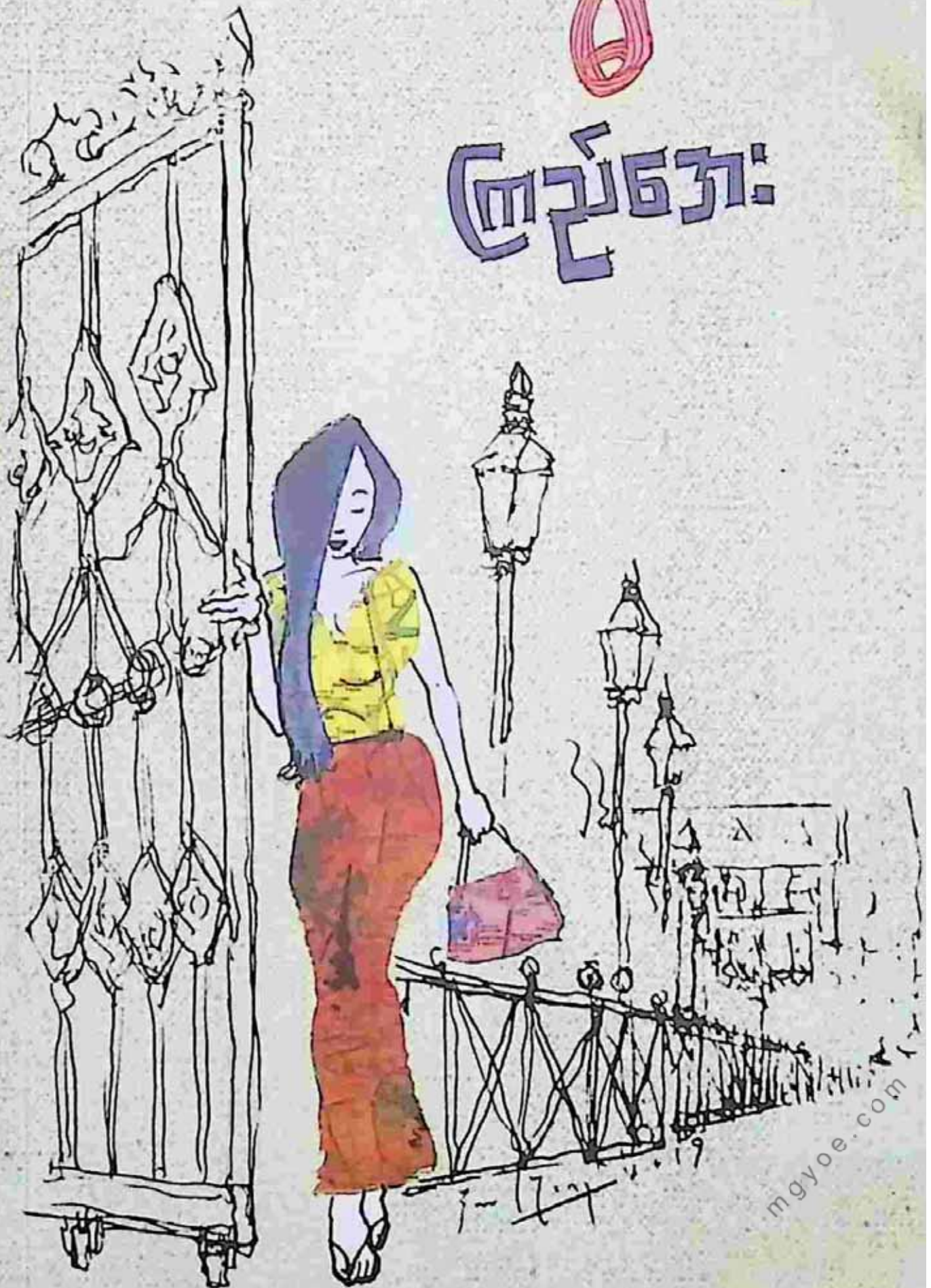

ကြည့်ရအောင်:

mgyee.com

မင်းသိန်း

ISBN 9789997115973

KA17

9 789997 115973

1,200.00KS

ပီ၊ ကြည်အေး

မျက်နှာဖုံးနှင့် အတွင်းသရုပ်ဖော် - ဇော်မောင်

စာမျက်နှာ ၁၁၂++ မျက်နှာ၊ ၁၀ စင်တီ× ၁၆.၅ စင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ တာပွေ၊ ရန်ကင်း။

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ရန်ကင်း၊ ရန်ကင်း။

၂၀၁၉၊ ဩဂုတ်လ၊ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ခြင်း၊ အုပ်ရေ ၅၀၀၊

ရောင်းစျေး ၁၂၀၀ ကျပ်

email: skccph@gmail.com ; P.O.Box: 705

www.facebook.com/SKCCmyanmarbook

www.skccmyanmarbook.com

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

မိ

ကြည်အေး

မြန်မာ့လူမှုဝန်ထမ်း

“ ဗီ ”

“ဗီ”သည် စိတ်ဒဂုန် ရာရရှိ ဘဝတွင် မလူနိုင် တော့သည့် သူကလေး၏ နာမည်ဖြစ်သည်။ ကပ်တူ

ပြားမှာ တွယ်အပ်နှင့် စိုက်တွယ် လိုက် သော လိပ်ပြာ၏ ဖြတ်ဖြတ်လူးဟန်၊ လူးလေ အတောင် နုကလေးများ ခုတ်ပြတ်ဟန်ကို “ဗီ” က သရုပ် ဆောင်ပြထားပေသည်။

“ဗီ” ဝတ္ထုကို ကြည်အေးသည် ၁၉၄၈-ခု နှစ်က ရေးသားခဲ့သည်။ ကြည် အေး သည် Dead Reckoning အမည်ရှိ ရုပ်ရှင်ဝတ္ထုတို ကလေးကိုဖတ်ယင်းစိတ်ကူးရကာ ထိုရေးသည် ဟုဆိုသည်။ စာရေးသူက ရိုးဖြောင့်လိုသဖြင့် သာ “ဗီ” ဟု ဆိုလိုက်သော်လည်း တခု နှင့် တခုကား မတူလှချေ။

ကြည်အေးမှာ ၁၉၂၉-ခုတွင် မွေးဖွား၍ ဝေဠုမြို့နယ်တွင် ကျောင်းသူဘဝမှ ဝတ္ထုတို- ရှည်များရေးသားခဲ့သည်။ ဆေးပညာသင်ဘူး၍ ကျောင်းဆရာမ- လုပ်ပူးသော်လည်း ဖာရေးခြင်း တခုသာ စွဲစွဲမြဲမြဲ လုပ်သူ ဖြစ်သည်။

၁၉၄၉၊ ဇွန်လ၊ ရှုမဝရုပ်စုံ မဂ္ဂဇင်း၌
ကြည်အေး'၏ 'မိ' ဝတ္ထု ပုံနှိပ်ပါရှိခဲ့ပါသည်။
မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် ပထမဦးဆုံးဟု ယူဆ
ရသောကိစ္စမှာ ထိုမဂ္ဂဇင်းဝတ္ထုရှည် 'မိ' ၌ တွဲ
လျက် 'အမှာ' ပါရှိ၍ 'ဒဂုန်တာရာ' က ရေးပါ
သည်။ ယခု ထိုရှုမဝမဂ္ဂဇင်းပါ 'မိ' ကို ထုတ်
ဝေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အလင်းတိုက်၏ ဒုတိယအကြိမ်မူမှ မျက်နှာစုံ

ဒဂုန်တာရာ၏အမှာ

- စာပေမှ တီးတိုးသံ -

ယခု ကြည်အေး၏ 'မိ' ဝတ္ထုရှည်လေး
တွင် မှာစရာ အများကြီး ရှိပေသည်။ သို့သော်
မှာစရာတွေ များ၍လည်း တကယ်တမ်း
မှာသည့်အခါမှာ မေ့ကျန်နေမှာ စိုးမိသည်။

အမှာစာကို ရေးမည်ကြံလျှင်ပင် ဟို
အတိတ်က မြူထဲမှ တီးတိုးသံများကို မသဲ
မကွဲ ကြားရသည်...။ တတွတ်တွတ် တီးတိုး
သံတွေလေ...

*

အဝေးရှိ စိမ်းမှောင်မှောင် တောရိပ်ဝယ်
ဘုရင်ခံအိမ်တော်မှ အုတ်နီရောင်သည် မှိုင်း

ညိုညိုပေါ်နေသည်။ ထိုအုတ်နီရောင်သည် ဗြိတိသျှကိုလိုနီစနစ်ကဲ့သို့ပင် ဟောင်းမြင်းကာ မှန်ဝါးပျက်ပြားစ ပြုလေပြီ။

ရှမ်းလမ်းတစ်ဖက်ရှိ 'ဖွိုက်ချ်ဂေဟာ' အတွင်းဘက် ကုန်းမြင့်ပေါ်၌ ကျယ်ဝန်းသော အိမ်ကြီးတစ်အိမ်ရှိသည်။ ထိုအိမ်တွင် တစ်ခါက တက်ဘုန်းကြီး ကိုသိန်းဖေ နေခဲ့ပေသည်။

ဝရန်တာမှ မျှော်ကြည့်လိုက်လျှင် မီးရထားလမ်းဘေးရှိ ကြည်နူးဖွယ် ကရင်စုသည် မြူကြားဝယ် ရစ်သန်းနေ၏။ ထိုအိမ်တွင် နွေဦးနေ့လယ်ခင်း၌ လူငယ်တစ်စုသည် စကားဝိုင်းဖွဲ့ ပြောနေကြ၏။ တက်ဘုန်းကြီး ကိုသိန်းဖေ၊ ပြည်သူ့အာဏာ သခင်သန်းမြိုင်၊ ဂျာနယ်ကျော် ကိုစောဦး၊ ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း မင်းရှင် နောင်၊ ကိုဌေးမြိုင် (တာရာမဟုတ် အခြား ကိုဌေးမြိုင်) စသူတို့သည် ခေတ်စာပေ အကြောင်း ဆွေးနွေးနေကြ၏။

ကိုသိန်းဖေ၏ ဇနီး ခင်ကြည်ကြည်က မွေးမြဲသော ဘုံဘောပေါင်မုန့်ကြော်ကို လာချရင်း "စားကြပါ" ဟု ပြုံး၍ပြောသည်။ ကျွန်တော်ကား လက်ဖက်ရည်မသောက်သဖြင့် သံပရာအဖျော်ရည် စုပ်လျက်ရှိ၏။

နောက်ဆုံး၌ တာရာမဂ္ဂဇင်း၊ မေတ္တုများ

သို့ ရောက်လာ၏။ ခေတ်စာပေအရေးအသား
ကို ဆဲဖန်ကြ၏။

“ခင်ဗျားရဲ့ လေနုအေးသမားတွေကတော့
တယ်ပေါများသဗျာ” ဟု ကိုစောဦးက ရယ်
မော၍ ပြော၏။

“ဟုတ်တယ်ဗျာ... အခုတစ်လော ကလောင်
သစ်တွေ ရေးကြတာ မေဝတ္ထုလေအတိုင်း
ပါပဲ... လေနုအေးချည်းပဲ။ ခက်တာက စကား
လုံးတွေချည်းပဲ။ ပြီး... အတွေးအခေါ်
အဓိပ္ပာယ်မရှိဘူး... စကားပိုတွေများနေတယ်။
ကျွန်တော်တော့ ဖတ်လို့မရဘူး” စာပေမွေ့သူ
က မေဝတ္ထု ဒုတိယနှိပ်ခြင်းကို ကိုင်ကာ ပြော
နေသည်။

အပြင်မှာ လေသည် ညှင်းညံ့ညံ့ဝင်လာ
သည်။

ကိုသိန်းဖေက ပေါင်မုန့်ကြော်ကိုစားရင်း
“မောင်ရင် ရေးတာကတော့ ဟုတ်ပြီ...
မောင်ရင်က ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ဆိုလိုတဲ့
အဓိပ္ပာယ်နဲ့၊ နောက်လူတွေက လိုက်တုပြီး
ရေးကြတာက အန္တရာယ်ဖြစ်နေပြီ။

ဘာမှန်းမသိဘူး၊ ရမ်းရေးကြတာ...
မောင်ရင်တာရာမှာလည်း ကိုယ်မကြိုက်တာ
နားမလည်တာတွေ ရှိသပေါ့လေ”

(ဃ)

မင်းရှင်နောင်က ကြားဖြတ်လျက် “ခင်ဗျားက တန်ခိုးတော့အကြီးသား၊ ကျွန်တော်လည်း စစ်မဖြစ်ခင်က ခင်ဗျားရေးနည်းမျိုးလိုက်ပြီး ရေးမိသေးတယ်...” ဟုဆိုကာ ရယ်မောနေလေသည်။

ကျွန်တော်ကား နှုတ်ဆိတ်နေစဉ်...

“အဲဒီတော့ ဗမာစာပေကြီး ပျက်စီးရင် နောင်လာနောက်သားတွေအတွက် ကိုယ့်လူက တရားခံဖြစ်နေပြီ” ဟု မည်သူလဲမသိနောက်ပြောင်ကာ ပြောလိုက်သည်။

သူတို့အားလုံးကား သဘောကျပြီး ရယ်မောလျက်ရှိစဉ် ကျွန်တော်က ပန်းလျလျနှင့် “ကျွန်တော်လည်း မတတ်နိုင်ဘူးဗျ... သူတို့လိုက်တုတာ ဘာမှမတတ်နိုင်ဘူး” ဟုသာညည်းညူနိုင်သည်။

ဟုတ်သည်၊ ဘာများတတ်နိုင်ဦးမည်လဲ။

ဈာပေပု

အိန်းဂျဲလ်စ်၏ “လွတ်လပ်ရေးသည် လိုအပ်ခြင်း၏ အသိအမှတ်ပြုချက်ပင်တည်း” ဟူသောစကားကို သတိရမိ၏။ “ဘာကြောင့် စကားလုံးတွေ ထွင်ရသလဲ” ဟု မေးလာလျှင် အတွေးတစ်ခုကို ဖော်ပြရန် လိုအပ်သဖြင့်

အတွေးထည့်ရန် ဖန်ခွက်ကို လုပ်ရပါ၏။ စကားလုံးရှာဖွေရပါ၏ဟု ဖြေရပေမည်။ အိန်းဂျဲလ်စ်ပြောသလို 'လိုအပ်ခြင်း' က ရှာဖွေစေ၏။

မေဝတ္ထု (၁၉၄၁) တွင် အပြုံး၊ အနမ်း၊ ကဗျာဆန်သည်၊ လေနုအေး စသော စကားလုံးအသစ်များပါ၏။ 'ပြုံးသည်' ဟူသော ကြိယာကို ယခုထက် ကျယ်ဝန်းစွာ သုံးနိုင်ရန်၊ ထိတွေ့ရှုမြင်လိုရလာအောင် 'အပြုံး' ဟူ၍ နာမ်အဖြစ် လုပ်လိုက်ရ၏။

လေနုအေးဟူသော စကားလုံးကိုကား နံနက်စောစောနု၍ အေးသော လေ၏သဘောကို ပေါ်စေလို၍ ရေးခဲ့သည်ထင်၏။ လေနုအေးကို ၁၉၃၉ လောက်ကစပြီး 'မေ' ဝတ္ထုတွင် နောက်ဆုံးသုံးခဲ့၏။ ယခုမူ ဘာကြောင့်မသိ၊ လေနုအေးဟူသော စကားလုံးကို စာရေးသူသည် မုန်းတီးရွံရှာ၍နေလေပြီ။

သူ့နေရာနှင့်သူ တိကျအောင် ရွေးချယ်သုံးစွဲမှ စကားလုံး၏တန်ဖိုးသည် ရှိပေမည်။ နေရာတကာတိုင်းတွင် 'အပြုံး' များဖြင့် ဒင်းကြမ်းပြည့်နှက်ကာ အလကားနေရင်း 'ကဗျာဆန်' နေပြီး 'လေနုအေး' ချင်တိုင်း အေးနေလျှင် ရွံစရာဖြစ်တတ်သည်ဟု ထင်၏။

ဥပမာ... ဝတ္ထုတို တစ်ပုဒ်ထဲတွင်
 ကောင်မလေး၏ အပြုံးသည် နောက်ဆုံး၌
 အထွတ်အထိပ်အဖြစ် ရေးရမည်ဆိုပါစို့။ ထို
 နေရာမရောက်ခင်ကတည်းက မလိုသော
 နေရာများ၌ အပြုံးများကို ပေါ့ပေါ့သုံးစွဲခဲ့ပါ
 လျှင် တကယ့်အရေးကြီးသော ဝတ္ထု၏
 အထွတ်အထိပ် အပြုံးကို ရေးသောအခါ ပေါ့
 ပျက်သွားပေမည်။ ယခင်က ခပ်ပေါ့ပေါ့အပြုံး
 နှင့် ယခု တန်ဖိုးရှိသော ရှားပါးလှသည့်အပြုံး
 မှာ ရောနှောကာ အမှတ်မထင် ဖြစ်သွားတတ်
 ပေမည်။

(မေဝတ္ထုတွင် အပြုံး၊ လေနုအေးဟူသော
 စကားလုံးများကို တစ်ကြိမ်စီသာ သုံးစွဲခဲ့
 သည်။)

ထွင်သည်ဆိုသည်ကို အနုပညာသန့်သန့်
 တွင်သာ သုံးရန်သင့်ပေ၏။ စာအရေးအသား
 ၌ တချို့စကားလုံးများကို ထွင်ရသည်
 မဟုတ်။ ရှိပြီးသားထဲမှ ရှာဖွေကာ သူ့နေရာ
 နှင့်သူ ရွေးချယ်သုံးရသည်ရှိ၏။ စကားလုံး
 အတွဲသည် အရေးကြီး၏။ နတ်သျှင်နောင်၏
 စကားလုံးများ ဆန်းသစ်သည်ဆိုသည်မှာ...
 လှပအောင်၊ အဓိပ္ပာယ်ပေါ်လာအောင် စကား
 လုံးများ တွဲပေးတတ်ခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်

ဟု ထင်၏။

စကားလုံးအသစ်များမှာ ရှာဖွေပေးသူရှိ၏။ နောက်လူက ထိုစကားသစ်များကို သူ့နေရာနှင့်သူ သုံးစွဲဖို့လို၏။ သို့မဟုတ်ဘဲ နောက်လူက အလွဲအမှား အရမ်းကာရော သုံးလျှင် မူလရှာဖွေသူကို မသိမြင်သူတို့က စကားသစ်ကို ရွံရှာတတ်ပေသည်။

ယခုအခါ လေနုအေးကို ရွံရှာသူတွေ အတော်ရှိသည်ဟု သိရ၏။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ရွံရှာနေသည်မှာ အတော်ကြာပေပြီ။ ဘာကြောင့် ရွံကြသလဲ၊ နေရာတကာသုံး၍ အပေါ်စားဖြစ်နေရသောကြောင့်ဖြစ်၏။

တက္ကသိုလ်မှ မြန်မာစာပေကထိကတစ်ဦးက “မင်းလုပ်တဲ့ လေနုအေးက တို့ကျောင်းစာစီစာကုံးမှာ သိပ်လွမ်းမိုးနေပါလားကွ” ဟု ရယ်မော၍ ပြောဖူး၏။

ကျွန်တော်လည်း ပန်းလျလျနှင့် “ကျွန်တော်လည်း မတတ်နိုင်ဘူးဆရာ” ဟုသာ ဖြေရသည်။

ဟုတ်သည်၊ ဘာတတ်နိုင်ဦးမည်လဲ။

အစဉ်အလာမှ စမ်းသပ်မှုသို့

တစ်ခါက ရှုမဝအယ်ဒီတာစားပွဲတွင်

စာရေးဆရာအသင်းဥက္ကဋ္ဌ မဟာဆွေနှင့် သွားတွေ့၏။ စာပေအကြောင်း ပြောကြရင်း က ကျွန်တော်က “ယခုခေတ် ကျွန်တော်တို့ ခေတ်စမ်းစာတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆရာ ဘယ်လို သဘောရသလဲ” ဟု မေးခဲ့၏။

မဟာဆွေသည် ကဗျာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အသတ်ကာရန်၊ အသံကာရန် စသည်ဖြင့် ကဗျာပဒေသများကို ရှေး ပျို့၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာများ ကိုးကားကာ ပြောပြီးနောက် စကားပြော ဝတ္ထုအရေးအသားများသို့ ရောက်သွား၏။ အင်္ဂလိပ်စကားမှလာသော ‘ပခုံးတွန့်သည်’ စသော အသုံးအနှုန်းများကိုလည်း ဝေဖန်၏။

“နောက်တစ်ခု မကြိုက်တာ ရှိတယ်။ စာသားထဲမှာ စကားပြောသလို ထည့်ရေးတာ တွေပဲ။ ကလေးဆန်တယ်၊ ပေါ့တယ်လို့ ထင်တယ်... ဘယ်နှယ်လဲ...”

မဟာဆွေ ဘာဆိုသည်ကို ကျွန်တော် နားလည်သည်။

အပြင်မှ ခြေသံများ ကြားရ၏။ အား... မေလာပြီလေ...

‘မေဝတ္ထုမှ’

(၇၂)

ပြတင်းပေါက်သို့ ထင်လေပြီ။ အိပ်ကြရာ
အောင်ကွယ်လေ။ နော်... နော်...။

‘မြိုင်ဝတ္ထု’မှ

အထက်ပါ ‘စကားသွား’ များကို စာထဲ
တွင် ထည့်သွင်းရေးသားခြင်းကို မဟာဆွေ
ဆိုလိုပေ၏။ ဤအရေးမျိုးကို မေဝတ္ထု အရင်
ကတည်းက စတင်ရေးသားလာခဲ့၏။

ဝတ္ထုဆိုသည်မှာ (အကြမ်းအားဖြင့်)
အဖြစ်အပျက် ဇာတ်ကြောင်းတစ်ခုကို ပြောပြ
ခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ပြောပြရာတွင် စာဖတ်သူ စိတ်
ထဲမှာ ပေါ်လာအောင်၊ မြင်လာအောင်၊ ထိမိ
ခံစားလာအောင် ပြောပြနိုင်ရပေမည်။ ဒါသည်
စာရေးမှုအနုပညာဖြစ်၏။

အထက်ပါ စကားသွားများကို အထူး
သဖြင့် ဝတ္ထုတွင်ပါသူ၏အတွေးများ၌ ထည့်
သွင်းလေ့ရှိ၏။ ရှေးဝတ္ထုများတွင်...

မယ်တင်က ညည်းသည်မှာ “ဪ...
မယ်တင်... မယ်တင် ညည်းဟာ တယ်...
ကံဆိုးပါကလား”

စသော အသုံးများကို တွေ့ရဖူး၏။
မယ်တင် ညည်းပုံပေါ်အောင် ရေးပြခြင်းဖြစ်
၏။

ယခု ကျွန်တော်ရေးသော ဝတ္ထုများတွင် ဤကဲ့သို့ စိတ်ထဲက ညည်းညူပုံများကို တစ်ခါတည်း စာသားထဲတွင် ထည့်ရေးလိုက် ၏။ မယ်တင်က ညည်းသည်မှာ ဟု မထည့် လိုက်ပေ။

စိတ်ထဲမှ ရှိတာကို တိုက်ရိုက်ရအောင် စာသားအဖြစ် ပြောင်းလဲပြုပြင်ခြင်းမရှိဘဲ တစ်ခါတည်း ရေးချပြလိုက်ခြင်းဖြစ်၏။

ငွေလရောင်သာနေသဖြင့်... လှပသာယာ ပုံကို “အို... လှလိုက်တာ” ဟု စကားသား နှင့် ရေးလိုက်လျှင် ရင်ထဲမှာ အံ့ဩကြည်နူးပုံ သည် ပို၍ပေါ်လွင်သည်ဟု ကျွန်တော် ထင် ၏။ အကယ်၍ ဇာတ်လိုက်မက မြင်လျှင် “အို... လှလိုက်တာကွယ်” ဟု ရေးလျှင် မိန်းမ သံပါကာ ပို၍ထိပေမည်။

အကယ်၍ စာသားအတိုင်း ရေးလိုလျှင် ‘လှသည်’ ဟု ရေးရပေမည်။ အလှကို ကြည် နူးခြင်း၊ အံ့ဩခြင်း စသော စိတ်လှုပ်ရှားမှု သဘောများ ပါဝင်မည်မဟုတ်ဟု ထင်၏။ စိတ်ထဲရှိတာကို တိုက်ရိုက်ရေးလျှင် ဖတ်သူ ကို ပို၍ထိခိုက်နိုင်၏။ ဖော်ပြမှု ဖြောင့်မှန်၏။ စာသားအဖြစ် ပြုပြင်ရခြင်းကား သွယ်ဝိုက်၍ မလှဟု ထင်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ဤကဲ့သို့

(၆)

လိုအပ်သည့်နေရာများတွင်... စကားသား
အတိုင်း တိုက်ရိုက်ရေးခြင်းဖြစ်သည်။

တိုက်ရိုက်ရေးခြင်းကား အမှန်နှင့် အနီး
ဆုံးဖြစ်၏။ ပြုပြင်ကာ တမင်စာသားဖြစ်
အောင် ကြံဖန်ရေးလျှင်... သွယ်ဝိုက်၍ ဝေး
ကွာနေပေမည်။ အရသာပေါ့၍ သွားပေမည်။

တစ်ခါတစ်ရံ မိမိစိတ်ထဲတွင် စကားလုံး
အတိုင်း ပဲ့တင်ထပ်၍နေတတ်၏။ မမျှော်လင့်
သော အခက်အခဲတွေ့လျှင် “ဒီတစ်ခါတော့
ဒုက္ခပဲ” ဟု စိတ်ထဲက ရွတ်ဆိုနေပေမည်။ ထို
နေရာမျိုးတွင် “ဤအခါ၌ ဒုက္ခတွေ့ပေပြီ” ဟု
ရေးလျှင် ပထမအသုံးလောက်မထိ၊ သွယ်
ဝိုက်ပေမည်။

ဤအရေးမျိုးကို အစဉ်အလာသမားများ
မကြိုက်ကြပေ။ သို့သော် မတတ်နိုင်ပေ။ ဖတ်
ရအောင် ရေးနည်းမျိုးကို ရှာဖွေကာ စမ်းသပ်
ကြည့်ပေမည်။ လမ်းသစ်တီထွင်ရပေမည်။

“ကယ်တော်မူကြပါဗျို့”

တစ်လောက မြို့မမောင်၏ဇနီး အသုဘ
တွင် ‘စာရေးဆရာအသင်း’ ကတ်ပြား တပ်
ထားသော ဘတ်စ်ကားပေါ်သို့ တက်သွား၏။
ထိုင်ခုံတွင် ထိုင်လျှင်ထိုင်ချင်း သုခက “ဟေ့...

(၅)

မင်းရေးတဲ့ ဝတ်ဒစ္စနေ အပြာဆိုတာ ဘာလဲ ကွ” ဟု လှမ်းမေး၏။ စာရေးဆရာများသည် နားစွင့်နေကြ၏။

ကျွန်တော်က မဖြေချင်ဘဲ ပန်းလျလျနှင့် “ဝတ်ဒစ္စနေရဲ့ အပြာပေါ့ဗျာ” ဟု ဖြေလိုက်ရ၏။

သုခက ဆက်လက်၍ အနီးရှိ တက်တိုးဘက်လှည့်ကာ “ဘယ့်နှယ်လဲဗျ၊ ဝတ်ဒစ္စနေ အပြာဆိုတာ ဘာလဲ၊ ကျွန်တော် နားမလည်ဘူး၊ ခင်ဗျားကော” ဟု မေးပြန်၏။

တက်တိုးက မျက်လုံးပြူး၍ “ဝတ်ဒစ္စနေ ဆိုတာဘာလဲ”

ဘတ်စ်ကားသည် ရယ်မောသံဖြင့် ပဲ့တင်ထပ်သွား၏။ စရေးဆရာကြီးများအလယ်ရှိ ပြောင်လှောင်ရယ်မောသံများ အကြားတွင် ကျွန်တော်သည် နစ်နေ၏။ ကယ်တော်မူပါ။

‘ဝတ်ဒစ္စနေ၏အပြာ’ ဆိုသောစကားလုံးကို ရှုမဝ အမှတ် (၂၃)၊ မတ်လ တော်လှန်ရေးဆောင်းပါးတွင် သုံးခဲ့၏။

ထိုစကားပိုဒ်သည် သဒ္ဒါနည်းအားဖြင့် မှားယွင်း၍ အဓိပ္ပာယ်ကိုပင် နားမလည်သလော၊ သို့မဟုတ် ဘာကို နားမလည်သလဲ။ သဒ္ဒါနည်းအားဖြင့်ကား မမှားဟု သိ

ရ၏။

နောက်ဆုံး ဝတ်ဒစ္စနေ(WALT DISNEY အမည်ရှိ ပန်းချီဆရာ) ၏ အပြာရောင်ဆိုတာ သည့်ပြင်အပြာကိုပါပဲဟု ဆိုကြ၏။ သူတို့က ဝတ်ဒစ္စနေမှာ ထူးခြားတဲ့ အပြာရောင်မရှိဟု တထစ်ချ သိရှိနားလည်ကြ၏။

သတင်းစာတိုက်မှ သူငယ်ချင်းအယ်ဒီတာ တစ်ဦးက “မင်းရေးတဲ့ ဝတ်ဒစ္စနေဆိုတာ ငါ နားမလည်ဘူး။ တစ်ခါမှ လူတွေက ဝတ်ဒစ္စ နေ၏ အပြာလို့လည်း ပြောသံ မကြားမိပါ ဘူး” ဟု တယ်လီဖုန်းဆက်၍ပင် ပြော၏။

ခက်လှချည်ရဲ့ ဟရီ။

“ဗားကလေးခွဲရအောင်” တဲ့။

နွေအပြာ... ဖန်သားလို အပေါ်ရေကြည် လွှာ အထပ်ပြေးနေသော ပျော့ညက်ညက် ဝတ်ဒစ္စနေ၏အပြာ... ဤနွေအပြာပေါ်ဝယ်...

အထက်ပါစာပိုဒ်ကိုကြည့်က အပြာရောင် ဆိုသည့်အဓိပ္ပာယ်ကို ဝတ်ဒစ္စနေဆိုသော ပန်းချီဆရာ၏ ပန်းချီကို မမြင်ဖူးဘဲနှင့် သိနိုင် လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်၏။

ဝတ်ဒစ္စနေ၏ အပြာဆိုသည်ကား ကျွန် တော်၏ ပန်းချီအနုပညာခံစားမှု သိရှိ

နားလည်မှု Appreciation သက်သက်မျှသာ ဖြစ်၏။ (အင်္ဂလိပ်စာလုံး သုံးသည်ကို ခွင့် လွှတ်ပါ။)

ဝတ်ဒစ္စနေ၏ အနုပညာကို အမျိုးမျိုးမြင် နိုင်၏။ ဝတ်ဒစ္စနေ၏ ရောင်စုံရုပ်ရှင်ကားများ ကို ကြည့်ရှုနေစဉ် ကျွန်တော်၏ ခံစားရသော ‘ထင်ချက်’ ဖြစ်၏။ အခြားသူတို့က အပြာကို ဂရုပြုချင်မှလည်း ပြုပေမည်။ အပြာကို သိချင် မှ သိပေမည်။ ကျွန်တော်ကသာ ရှုမြင်ခံစား ပေသည်။ သို့သော်... မတတ်နိုင်ပါ။

အနုပညာဆိုသည်မှာ... သင်္ချာလို တွက် ချက်၍ အလီပေါင်းကာ လုပ်ရတာမျိုးမဟုတ် ပေ။ အနုပညာအတွင်းစိတ်က လှုံ့ဆော်သလို လုပ်ပေမည်။

တစ်ခါက ပန်းချီအနုပညာ ဝေဖန်ရေး ဆရာ Millicent Rose က လန်ဒန်ရှိ တိတ် ပန်းချီပြခန်းရှိ ပန်းချီကားများကို ကြည့်ရှုရင်း “နံရံတို့တွင်ကား (ဒတ်ချ်ပန်းချီ) ဗင်ဂို၏ အဝါ၊ (ပြင်သစ်ပန်းချီ) ဂိုဂင်၏ အနီတို့ဖြင့် တောက်ပနေသည်” ဟု ရေးသားသည်ကို အမှတ်ရ၏။

(ဗင်ဂိုနှင့် ဂိုဂင်မှာ Impressionism ဟူ သော ပန်းချီခေတ်ကို ထူထောင်သူ ခေါင်း

(၈)

ဆောင်များ ဖြစ်သည်။)

ထိုပင်ဂို၏အဝါ ဂိုဂင်၏အနီတို့သည်...
သူ၏အနုပညာခံစားရှုမြင်ချက်ဖြစ်၏။ သူ၏
ထင်ချက်မျှသာဖြစ်၏။ အခြားသူတို့က သတိ
ထားမိချင်မှ ထားမိပေမည်။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး
မြင်ပုံမှာ မတူနိုင်ပေ။

ပိုးခါးရေ တစ်ပေါက်လောက် ပ,ဝပါ

တစ်ခါက ဘဲလ်ဂျီယန်ပြည်တွင်လားမသိ၊
ပန်းချီအနုပညာပြပွဲကြီးတစ်ခု ကျင်းပ၏။
ကမ္ဘာကျော် ပန်းချီဆရာကြီးတစ်ဦး၏ ပုံကား
ကို သတင်းထောက်များက အမျိုးမျိုး
အဓိပ္ပာယ်ကောက်နေကြ၏။

“ဒါက ခေတ်ယဉ်ကျေးမှုကို သရော်ထား
တာပဲ”

“မိန်းမတွေရဲ့ မနာလိုစိတ်ကို ပြောပြတာ
ပါ”

“ရေအောက်မြေရဲ့ အရိုးကို ခံရဲတာ”

“ခရစ်တော်ရဲ့ ဆံတော်ဗျ”

အဲသည်လို... လူတွေက ငြင်းခုံနေကြတာ
နှင့် နောက်ဆုံး “ကဲ... ပန်းချီဆရာဆီ သွား
မေးမယ်” ဆိုပြီး ပုံကားရှင် ပန်းချီဆရာကြီး
သွားမေးကြသတဲ့။

(၁)

အဲသည်တော့ ပန်းချီဆရာကြီးက ခေါင်းကုတ်ပြီး ဘယ်လိုဖြေလိုက်သလဲ သိလား။

“ဟ... ကျုပ် လျှောက်ခြစ်လိုက်တာပါပဲကွ” တဲ့။

ယုံချင်ယုံ မယုံချင်နေ၊ အဲသည်ပုံလေးကတော့... အနုပညာကို ခံစားသူ၏ အမြင်အကြောင်းကို ပြောပြလိုက်ပေသည်။

တစ်နေ့က သုခနှင့်တွေ့ရာ “ဟော... နောက်တစ်ခါ ဝတ်ဒစ္စနေအပြာများတွေ့ရင် ကတ်ကြေးလေးနဲ့ ညှပ်ပြီး ငါ့ပြစမ်းပါ” ဟု ကျွန်တော့်ကို နောက်လိုက်၏။ သုခမှာ ကျွန်တော်နှင့် ငယ်စဉ်ကတည်းက ခင်မင်ရင်းနှီးလာသူဖြစ်သည်။

ဒီတစ်ခါတွင် ကျွန်တော်သည် ပန်းလျှံလွန်းသဖြင့် မဖြေနိုင်တော့ပေ။

ထိုည ချောက်အိပ်မက်ထဲတွင်... ကျွန်တော်၏ လည်ပင်းတွင် “ကျွန်တော် နောက်တစ်ခါ ဝတ်ဒစ္စနေအပြာဟု အဆန်းမရေးတော့ပါခင်ဗျား” ဟူသော ကတ်ပြားဆွဲကာ မြို့ထဲ လှည့်နေရလေသည်။ လမ်းပေါ်မှ ကလေးများက ကျွန်တော့်ကိုကြည့်ကာ ရယ်မောနေကြသည်။

အိပ်ရာမှ လန့်နိုးသောအခါ ကျွန်တော့်

လည်ပင်းတွင် သုခ၏ ‘အောက်တော့ဆောင်း’
စာအုပ်က ဖိနေသည်ကို တွေ့ရလေသည်။
(အိပ်မက်တိတ္ထုအဖြစ် ပါမောက္ခဖရိုက်၏ စိတ္တ
ဗေဒကျမ်းကို ညွှန်းအပ်ပါသည်။)

သတ္တုကြိုးပေါ်မှ အသံ

တယ်လီဖုန်းမှနေ၍ပြောသော သူငယ်ချင်း
အယ်ဒီတာကို ကျွန်တော်က “၎င်းတို့က အနု
ပညာ (Art) ကို ဘာပြုလို့ ဝိဇ္ဇာပညာ (Sci-
ence) အဖြစ် သဘောထားနေကြတယ်ဆို
တာ ငါ နားမလည်နိုင်အောင် ဖြစ်နေတယ်။
ဝတ်ဒစ္စနေအပြာဆိုတာ သိပ်ပြီး ကြိဖန်တွေး
ရေးလိုက်တာမဟုတ်ဘူး။ စိတ်ထဲမှာပေါ်လာ
တဲ့ ထင်ချက် (Impression) တွေကို ရေး
လိုက်တာပါပဲကွာ... ဘယ်နှယ်ကြောင့် မင်း
တို့က စစ်ဆေးစူးစမ်းနေကြတာလဲ။ မင်း
သောက်နေတဲ့ ရေကို ဟိုက်ဒရိုဂျင် နှစ်ဆ၊
အောက်ဆီဂျင်တစ်ဆ ရောထားတာ၊ အိတ်ချ်
တူးအို H₂O စသည်ဖြင့် ဓာတ်ခွဲတဲ့ ဓာတု
ဗေဒမဟုတ်ဘူး။ ဒိုင်နမိုတစ်ခုဟာ ဘယ်
လောက် အင်အားနဲ့လည်တယ်ဆိုတာ မိတာ
နဲ့ တိတိကျကျ တိုင်းထွာလို့ရတဲ့ ရူပဗေဒ
မဟုတ်ဘူး။ အနုပညာကွ၊ အနုပညာဟာ

(၁)

ဝိဇ္ဇာပညာမဟုတ်ဘူး” ဟု ဖြေလိုက်ရ၏။

သည်လိုပြောလိုက်သည်ကို ကြားသော
လမ်းပေါ်က ကလေးက အနုပညာဝိဇ္ဇာပညာ
များကို မေးမြန်းချင်ပေမည်။

ကလေးတို့ကား ကျောင်းကြီးများတွင်
ပညာမသင်ရသေး။ စာကိုနဲ့စပ်အောင် မတတ်
ကြ။ သည်ကလေးများအတွက် အနုပညာနှင့်
ဝိဇ္ဇာပညာကို ကျွန်တော် တတ်သရွေ့ ပြောပြ
ပါရစေခင်ဗျား...။

ကလေးများအပို့

အနုပညာဆိုတာ ဘာလဲ။

အနုပညာဆိုသည်မှာ ဝိဇ္ဇာပညာမဟုတ်။

ဝိဇ္ဇာပညာဆိုတာ ဘာလဲ။

ဝိဇ္ဇာပညာဆိုသည်မှာ ဤကမ္ဘာကြီးရှိ ရုပ်
ဝတ္ထုများ၏ ဖြစ်ပျက်တွန်းကန် ပေါင်းစပ်ခြင်း
များ။ ထိုဖြစ်ပျက်တွန်းကန် ပေါင်းစပ်ပုံများကို
ရှာဖွေစမ်းသပ်ကာ... နည်းနာစနစ်အဖြစ်သို့
ဖွဲ့စည်းထားသော ပညာရပ်ကြီးဖြစ်သည်။

ဝိဇ္ဇာပညာဆိုသည်မှာ ရုပ်ဝတ္ထု၏ အခြင်း
အရာဖြစ်သည်။

ဝိဇ္ဇာပညာတွင် အကြမ်းအားဖြင့်... သတ္တ
ဗေဒ (ကလာပ်စည်းဘဝ၏ ဖြစ်ပုံပျက်ပုံ)၊ ရူပ

(၁)

ဗေဒ (ရုပ်ဝတ္ထုတို့၏ တွန်းကန်လှုပ်ရှားမှု အင်အား)၊ ဓာတုဗေဒ (ဓာတ်အချင်းချင်း ပေါင်းစပ်ကူးယှက်မှု) တို့ ပါဝင်သည်။

ဝိဇ္ဇာပညာကို ကိုင်တွယ်စမ်းသပ်၊ တိုင်း ထွာကြည့်၍ရသည်။

အနုပညာကား ဤကဲ့သို့မဟုတ်။ ကိုင် တွယ် တိုင်းထွာ၍မရ။ ရုပ်ဝတ္ထုမဟုတ်။ ရုပ်ဝတ္ထုကမ္ဘာကြီးကို တွေ့မြင်၍ စိတ်ထဲ၌ ခံစားပုံကို စာလုံး၊ ကာရန်၊ အသံ၊ အရောင်၊ မျဉ်းကြောင်း အထူအပါး၊ အစက်၊ ထောင့် စသည်ဖြင့် ဖော်ပြသော ပညာသည် အနု ပညာ၊ သုခုမပညာဖြစ်သည်။

အဲဒီတော့ စိတ်ထဲ၌ ဘယ်လိုထင်မြင်လာ သလဲဆိုတာသည် အနုပညာ၏ ခံစားမှုသိရှိမှု ပင်။

အနုပညာသည် ဝိဇ္ဇာပညာမဟုတ်။ ရုပ် မဟုတ်။

သော်က ဆုံးဖြတ်လိမ့်မည်

တယ်လီဖုန်းမှ သူငယ်ချင်း အယ်ဒီတာ သည် ဆက်လက်၍ 'ဝတ်ဒစ္စနေ၏အပြော' ကို သူ နားမလည်ကြောင်း၊ မကြိုက်ကြောင်း ပြော လျက်ရှိ၏။

(န)

ကောင်းပါပြီ၊ မကြိုက်ဘဲ နေနိုင်ပါတယ်၊
ကျွန်တော်ကလည်း အတင်းကြိုက်ရမယ်
မဆိုလိုပါဘူး။ ခင်ဗျားသဘောပါ။

“လေနုအေးဆိုတဲ့ စကားလုံးကို မင်း
ကြိုက်သလား” ဟု ကျွန်တော်က မေး၏။

“ကြိုက်တယ်... အဲဒါ အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်၊
ငါလည်း ယုံတယ်”

ဒါနှင့် နောက်ဆုံး တယ်လီဖုန်းဆက်သမ
လေး၏ အငြိုအငြင်ကို မခံရအောင် “ကဲ...
ငါလည်း မတတ်နိုင်ဘူး၊ လေနုအေး ရေးတုန်း
က လူကြိုက်အောင်ဆိုပြီး ရေးရတာမဟုတ်
ဘူး။ စိတ်ထဲပေါ်လာတာ ရေးလိုက်တာ။ အဲဒီ
တော့ ငါရေးတဲ့စာကို ရာဇဝင်က သက်သေ
ပြပါလိမ့်မယ်” ဟု ပိတ်ပြောလိုက်ရ၏။

စကားလုံးက နည်းနည်းတော့ ကြီး၏။
သို့သော် စာပေကို ပြည်သူက ဆုံးဖြတ်ပေ
မည်။

ပိုးသောက်တာရာတစ်ပွင့်

ဓနရှင် ဒီမိုကရေစီဟောင်းမှ ပြည်သူ ဒီမို
ကရေစီသစ်သို့၊ လူထုဟောင်းမှ လူထုသစ်
သို့... တန်ဖိုးဟောင်းမှ တန်ဖိုးသစ်သို့၊ စာပေ
ဟောင်းမှ စာပေသစ်သို့ ဤခေတ်၏ အခြင်း

အရာ။

စာပေသစ်လင်းအရုဏ်...

ဤကဲ့သို့ အဟောင်းမှ အသစ်သို့ ပြောင်းလဲလျက်ရှိသော ကြားဖြတ်အခါတွင် ဤကဲ့သို့ စာပေမှ တီးတိုးသံများကြားမှပင် ကြည်အေးသည် 'စာပေသစ်' ဘက်မှ ပွင့်ဖူး၍ လာပေသည်။ အားတက်စရာ။

ကြည်အေးကို တာရာမဂ္ဂဇင်း၏ စာပေမွေ့လျော်သူ ပရိသတ်ကသာ သိရှိကြပေသည်။ သူမသည် အခြားမဂ္ဂဇင်းများတွင် မရေးပေ။ လွန်ခဲ့သော သုံးလေးလကမှ တာရာကို နယ်အခြေကြောင့် ခေတ္တဆိုင်းငံ့ထားစဉ် သူသည် ပဒေသာတွင် ကဗျာ၊ ဝတ္ထုတိုများရေးခဲ့သည်။ ပဒေသာဂျာနယ်တွင် လက်ထောက်အယ်ဒီတာအဖြစ် ကူညီခဲ့သည်။

တာရာမဂ္ဂဇင်းမှာ စောင်ရေနည်းနည်း ထုတ်သော စာပေမဂ္ဂဇင်းဖြစ်ရာ ယခုအခါ မပျက်မကွက် ထွက်လျက်ရှိပေသော စောင်ရေများသော ရှုမဝမဂ္ဂဇင်းတွင် ရေးသားရန် စီစဉ်ပေးရပေသည်။

ကြည်အေး၏ "မိ" ဝတ္ထု

အမှန်အားဖြင့် ဤ 'မိ' ဝတ္ထုမှာ ၁၉၄၈၊

ဧပြီလလောက်ကပင် တာရာအတွက် ပေးထားသော ဝတ္ထုရှည်ဖြစ်သည်။ တစ်နှစ်ခန့် ကြာပေပြီ။

တာရာကို တစ်ကျပ်ရှစ်ပဲတန်အဖြစ် တိုးချဲ့ထုတ်ဝေမည့် အပတ်တွင် ထည့်သွင်းရန် တောင်းထားသော ဝတ္ထုဖြစ်၍ ကြော်ငြာပင် ထည့်ဖူးသည်။ သို့သော် အကြောင်းမညီညွတ်သဖြင့် 'မိ' သည် တာရာတွင် မပါခဲ့ပေ။ သို့နှင့် တာရာမှာ ခေတ္တဆိုင်းငံ့ထားစဉ် 'မိ' ဝတ္ထုကို ရှုမဝတွင် ပုံနှိပ်ရန် စီစဉ်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

အိပ်မက်ထဲမှ ကဗျာပန်း

ကြည်အေးနှင့် သိရှိရပုံမှာ အိပ်မက်ဆန်သည်။

၁၉၄၇ ခု၊ နွေဦးလောက်က တာရာမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာစားပွဲသို့ စာတိုက်မှ ကဗျာများ ရောက်လာ၏။ ရေးသူကို 'ကြည်အေး'ဟု လက်မှတ်ထိုးထား၏။ လိပ်စာ၊ အမည်ရင်းကား မပါပေ၊ ဆန်း၏။

အများအားဖြင့် ဆောင်းပါးပို့သူတို့သည် လိပ်စာကို အပြည့်အစုံ ရေးကြ၏။ တချို့များ ပို၍သေချာအောင် လိပ်စာကို နှစ်ကြိမ်လောက်

ပင် ထည့်လိုက်ကြသေး၏။ ယခု ကြည်အေး
ကား စာအိတ်ထဲတွင် ကဗျာပဲပါသည်။
အယ်ဒီတာထံသို့ စာပင်မပါ။ ကဗျာများ
ဆက်ကာဆက်ကာ ရောက်လာ၏။ လိပ်
မပါ။

အံ့ဩစရာကောင်းသည်မှာ ကဗျာတစ်ပုဒ်
နှင့်တစ်ပုဒ် သိသိသာသာ တိုးတက်လာခြင်း
ဖြစ်၏။ အိပ်မက်ထဲမှာလိုပင် ကဗျာပွင့်သည်
မြန်သောအဟုန်ဖြင့် ကြီးရင့်ကာ သီးပွင့်လာ
သည်။ စကားလုံးများ သန့်လာသည်။ တိကျ
လာသည်။ အတွေးသည် ပြတ်သားလာ
သည်။

နောက်ဝတ္ထုတိုများ ရောက်လာ၏။ ကဗျာ
တွင်... စကားလုံးနိုင်သူဖြစ်သဖြင့် စကားပြေ
မှာ ကြွယ်ဝ၏။ ထူးခြားဆန်းသစ်၏။ လှ၏။
ကြည်အေး၏ ပထမဆုံး 'ထိုည' အမည်ရှိ
ဝတ္ထုကို တာရာ အမှတ် ၄ (၁၉၄၇)၊ ဧပြီလ
ထုတ်တွင် ပုံနှိပ်ခဲ့၏။

ထိုအတွင်း ကဗျာများလည်း ရောက်
လျက် ရှိ၏။ ကြည်အေးသည် ကဗျာများစွာ
ရေးနိုင်သည်။ ကဗျာကို လွယ်လွယ်ပင် ရေး
နိုင်ပုံရသည်။ သူမ၏ ဖိုင်တွဲထဲတွင် ကဗျာ
အမြောက်အမြား တွေ့ရသည်။ ဒါကို သူမက

“စိတ်ထဲမှာ ရှိတာကို ကဗျာနဲ့ ပြောပြ ဖွင့် ထုတ်လိုက်ရရင် ပေါ့သွားတယ်၊ ဒါပါပဲ” ဟု ပြောသည်။

သူမသည် ကဗျာဆရာအစစ် ဖြစ်ပေ သည်။ သူမသည် နာမည်မကျော်လို၊ ကဗျာ ကို ကုန်စည်အဖြစ် ရောင်းမစားလို။

ကဗျာဆရာမသက်သက်ဖြစ်သည်။

စာပေသစ်မှတ်တမ်း

‘ထိုည’ ဝတ္ထုနောက် ဆက်လက်၍ ကြည်အေး၏ ဝတ္ထု၊ ကဗျာများသည် တာရာ မဂ္ဂဇင်းတွင် လစဉ်ပါရှိလာပေသည်။

အရိုင်းနှင့်ကဗျာ၊ ကြွေလှနင်းဆီ၊ ကိုယ့် ချစ်ဦး၊ စောင့်သူ၊ လက်စားချေခြင်း၊ ရွှေပြည် တော်သည်၊ ယစ်ရွှေရည်၊ ဆွေ့ကိုပဲ အပြစ် ဆိုပါ၊ မေ့သားရွှေစင် စသော ဝတ္ထုများ။

မျက်လုံးတာရာ၊ မိခင်မျက်နှာ၊ ခရီးဝေယံ၊ ရွှေလှိုင်း၊ အညင်း၊ မိုးတိမ်ကိုမှာ အို... လွမ်း သူရယ်၊ တသက်သက် စသော ကဗျာများ။

ကျွန်တော်သည် တာရာမဂ္ဂဇင်း အမှတ် ၁၊ ၁၉၄၆ ကစ၍ စာပေသစ်ဟူသော အသံကို ကြွေးကြော်ကာ တာရာမဂ္ဂဇင်းကို ထုတ်ဝေ လာခဲ့သည်။ တတ်အားသရွေ့ ‘စာပေသစ်’

၏ သဘောကို ဖော်ပြခဲ့သည်။
 ကြည်အေးသည် တာရာဦးကတည်းက
 ပင် ကျွန်တော် ရည်မှန်းထားသော စာပေသစ်
 မှန်ဦးသို့ အံ့ဩဖွယ် ရောက်နေသည်ကို တွေ့
 ရသည်။ ကျေးဇူးလည်း တင်ပါသည်။

အနုပညာနှင့် သတ္တဗေဒကျောင်းသူ
 ကြည်အေးတွင် မည်သူမျှ တုပ၍ မရနိုင်
 သော စာရေးမှုအရည်အချင်းများ ရှိသည်။
 အနောက်က ပရိစလေတို့၊ ဟာဗတ်ရီတို့
 ပြောကြသော ‘သိမြင်တတ်ခြင်း’ ကြည်အေး၌
 ရှိ၏။ ဆိုလိုသည်မှာ အသေးစိတ် ခံစားမိခြင်း၊
 မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း စသည်ဖြစ်၏။ ရှုန်းသွား
 သည်မရှိ၊ ပီဘီအသေးအစက်ကလေးကစ
 မြင်၏၊ ကြား၏၊ ခံစားမိလိုက်၏။
 ဒါကို ‘နုသည်’ ဟု ပြောရမည်လား မသိ
 ပေ။ နုနယ်သေးကွေးခြင်းမဟုတ်၊ အသေးစိတ်
 ကလေးများပါသော ရုပ်တု၊ ပန်းချီကားချပ်ကို
 “လက်ရာက တယ်နုတာပဲ” ဟု ပြောလေ့ရှိ
 ၏။ ဒီလိုအနုမျိုးလည်း ပါ၏။ အင်မတန်
 အသေးစိတ်၏၊ အနုစိတ်၏။

ကြည်အေးသည် လူကိုပဲ လေ့လာ လေ့
 လာ၊ ရှုခင်းကိုပဲ ကြည့်ကြည့်၊ စိတ်လှုပ်ရှားမှု

(ဃ)

ကို ခံစားခံစား၊ အင်မတန်ပါး၏၊ စေ့စပ်၏၊
ထက်မြက်၏။ အကုန်လုံးကို သိမြင်လိုက်၏။
ထိုသိမြင်တတ်ခြင်းဖြင့် ပေါ်လွင်အောင် ဖော်
တတ်၏။

ဒါသည် စာရေးဆရာကောင်းတို့၏ အင်္ဂါ
တစ်ရပ်ဖြစ်၏။ ထိုအရည်အချင်းရှိသူကား
အတော်ရှား၏။ မရှိသလောက် ရှား၏။
ကြည်အေးသည် ထိုအရည်အချင်းရှိသည်။
တု၍မရနိုင်သော အရည်အချင်း။

သူမ၏စာများမှာ နုရုံတွင်မက လှပ၏။
လူ့ဘဝကို မြင်ပုံ အတွေးအခေါ်မှာ ရင့်သန်
၏။ သို့သော် သူမသည် အသက် ၂၀ မျှသာ
ရှိသေးသည်။

တစ်နှစ်အတွင်း အံ့ဩဖွယ်ရာ တိုးတက်
လာခြင်းကို မယုံနိုင်အောင် ရှိ၍ ကြည်အေး
သည် ဘာစာများနှင့် ကြီးပြင်းလာခဲ့သည်ကို
စုံစမ်းဖူး၏။ အင်္ဂလိပ်စာတတ်ဖြစ်၍ အင်္ဂလိပ်
စာဖတ်သည်မှာ အထူးပြောဖို့မလို၊ မြန်မာ
ဘာသာစကားကို ရှာဖွေနိုင်မှု၊ တီထွင်နိုင်မှု၊
ကြွယ်ဝမှုများအတွက် လေ့လာကြည့်ရာ
တစ်ခါက သူမက “မခံချင်တာနဲ့၊ ကိုးခန်းပျို့၊
တစ်ပုဒ်လုံး အလွတ်ကျက်ခဲ့ဖူးတယ်။ ခုတော့
မေ့ကုန်ပါပြီ” ဟု ဆို၏။

(၇)

အနုပညာဘက်လိုက်သော်လည်း သူမသည် သတ္တဗေဒကျောင်းသူဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်တွင် ရူပဗေဒ၊ ဓာတုဗေဒ၊ သတ္တဗေဒကို ယူသည်။

ကြည်အေးသည် ဖားခွဲရင်း စိတ်ထဲက ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို စပ်ချင်စပ်နေပေမည်။

ခေတ်စမ်း

ကျွန်တော်ကဖြင့် ကြည်အေးကို 'ခေတ်စမ်း' အဖြစ် မြင်နေသေး၏။ သူမသည် 'စာပေသစ်' အတွက် စမ်းသပ်ရှာဖွေလျက် ရှိ၏။ မမောမပန်း စမ်းသပ်ရှာဖွေ၏။ (သူမရေးသော စာများကို ဖတ်ကြည့်ပါ။ စမ်းသပ်တွေ့ရှိလာသော စကားသစ်ဆန်း အမြောက်အမြားကို တွေ့ရှိရလိမ့်မည်။)

တလောက သူမ စမ်းသပ်ထားသော ကဗျာတစ်ပုဒ်ကို တွေ့ရ၏။ ကျွန်တော်သည် လေးလုံးစပ်ထက် ကျယ်သော ကဗျာစပ်နည်းကို တောင့်တလျက်ရှိစဉ် သူမက စမ်းသပ်ကြည့်နေလေပြီ။

ဟော... ကြည့်စမ်း၊ ပိတောက်ကိုင်းအကြား
ခုနစ်ရောင်သက်တံလား
မြက်ခင်းမှာအစ ကောင်းကင်မှာအဆုံး

မိုးနဲ့ မြေ သွယ်တဲ့လမ်း ခုံးခုံး
 မိုးရေထဲ တံတားပေါ်လျှောက်ရအောင်
 မောတော့ ခဏနားတာပေါ့မောင်
 တံတားဘောင်ပေါ်ပြုံးလို့ တူတူထိုင်
 ခူးပန်စို့ပိတောက်၊ တစ်ခိုင်း၊ နှစ်ခိုင်း။ ။
 ကျွန်တော်တော့ ဤအစပ်ကို နှစ်သက်
 ၏။ အစဉ်အလာသမားများက နှာခေါင်းရှုံ့
 ကြပေမည်။ မောင်ဖြူး (ဒေါက်တာဝွမ်လျောင်)
 လည်း ဤသဘော ရေးဖူးသည်။

နိဂုံး

ယခု 'မိ' ကို ဖတ်ကြည့်ပါ။
 'မိ' သည် 'Dead Reckoning' အမည်ရှိ
 ရုပ်ရှင်ဝတ္ထုမှ မိုးသည်ဟု ဆိုနိုင်ရုံပဲရှိ၏။
 (ကြည်အေးသည် ဒီတစ်ပုဒ်ပဲ မိုးဖူးသည်)
 သို့သော်... ရုပ်ရှင်ဝတ္ထုထက် ကောင်းတာတွေ
 ပါသည်ဟု ထင်၏။ မိုးသည်ဆိုသော်လည်း
 သူမ၏ ပင်ကိုဉာဏ်ရည်အများကြီးပါသည်။
 သူမ၏ 'စာပေဟန်' က လွမ်းမိုးနေပေသည်။
 'မိ' ကို ဖတ်လျှင် စေ့စေ့စပ်စပ် ဖတ်စေချင်
 ၏။ ဒါမှ ကြည်အေး၏ အလှ၊ အနုကို
 အရသာ တွေ့နိုင်၏။
 ဖတ်ရင်း စာကို စွဲလာသလား၊ ပုံပန်း

(၀)

သဏ္ဍာန်ကို မြင်လာသလား၊ ရင်ထဲက လှုပ်
ရှားလာမလား၊ 'မိ' ၏ ရုပ်ပုံလွှာကို တွေ့ရ
မလား၊ အသံကို ကြားလာရမလား၊ မိ၏ဘဝ
ကိုတွေးပြီး နေရစ်မလား။ ကြည်အေး ဖန်ဆင်း
ကာ ခေါ်ဆောင်လိုက်သော 'မိ' တိုင်းပြည်ကို
သင်သည် ရောက်သွားလေသလား။

အကယ်၍... ချစ်စွာသော စာဖတ်သူသည်
ကြည်အေး၏ စာအရသာကို ခံစားပြီးလျှင်
ကြည်အေးသည် (လူသိမများသေးသော်
လည်း) စာပေလောကတွင် ဘယ်နေရာက ရှိ
သင့်သည်ကို စိတ်ထဲက မှန်းပေတော့။

အိပ်စား:

မိ...တဲ့။

မိ...မိ...မိကို မမြင်ဖူးခင်ကတည်းက သည်နာမည်
ကလေးကို ဘယ်လောက် ဘယ်လောက်များ တ၊ရပါလိမ့်။

ပထမတော့ နာမည်ကလေး ဆန်းဆန်းမို့ ခေါ်ကောင်း
ကောင်းနှင့် ခေါ်မိသည်။

နောက်တော့ ယောက်ျားတစ်ယောက်ကို ပေါ့ပေါ့
ကလေး သေစေနိုင်သူမို့၊ နောက်တော့ ဘယ်သူကိုမှ မခဲရ
လျှင် သူ့အမြီးသူပြန်ခဲ့သည့် ကျားနာလို ရက်စက်သူမို့...

ယခုမှာမူ ကျွန်တော်သည် ပပ်ကြားအက်ကွဲနေသော
အသည်းနှလုံးနှင့် မှန်ရီဝေးကွာခဲ့သည့် မိ၏ အတိတ်က
အရိပ်တွေကို လိုက်လံဖမ်းယူကာ မိ... မိ...မိဟု မောဟိုက်
တမ်းရှိုက်မိပါသည်။

*

“လေး...”

ညက လေးကို အိပ်မက် မက်တယ်။

လှေကားထစ်တွေက... အို... အရှည်ကြီးပဲတဲ့ လေးရယ်... ကွေ့ကွေ့ကောက်ကောက်နဲ့ မဆုံးနိုင်ဘူး... နေ့လား ညလား မသိဘူး။ မှောင်တော့ ခပ်မှောင်မှောင်မှာ လေးနဲ့မိ လှေကားတစ်ထစ်ပြီး တစ်ထစ်၊ တစ်ထစ်ပြီးတစ်ထစ် ဆင်းကြပါရောတဲ့။

အိပ်မက်ထဲမှာ လေးက ကြောက်လို့တဲ့လေ။ တစ်စမ်းစမ်းနဲ့ တွန့်ဆုတ်တွန့်ဆုတ်လုပ်နေတာမို့ မိက ‘လာပါလေးရဲ့... လာပါ’လို့ ခေါ်ပြီး အတင်းဆွဲရသတဲ့။ လေးက မိုလက်မောင်းကို မှေးကိုင်ပြီး လိုက်လာလို့ မိက လမ်းပြလိုလိုဖြစ်နေတာပေါ့။

အောက်ဆုံး သုံးလေးထစ်တည်းကျန်လို့ မိတို့နှစ်ယောက် ငဲ့အကြည့်လိုက် မှောင်ကြီးမှ တကယ့်အမှောင်ကြီးပဲ။ နက်လိုက်တာကလည်း လွန်ရော။ အဲဒီထဲကျသွားရင် ဘယ်မှမရောက်နိုင်တော့ဘဲ မှောင်ထဲမှာပဲ ပတ်ချာလည်နေရမယ်တဲ့... အိပ်မက်ဆိုတာ ဒီလိုပဲနော်။ အိပ်မက်ထဲမှာ ပြောပြမယ့်လူ မရှိပေမဲ့ အလိုလို သိနေတာပဲ။

နောက်တော့ ဘာဖြစ်လို့ရယ် မသိပါဘူး။ မိတို့နှစ်ယောက် မှောင်ကြီးကိုမေ့ပြီး လှေကားရင်း ညာဘက်ထောင့်မှာကပ်လို့ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် မှီထိုင်နေကြတယ်တဲ့။ စိုစိုစွတ်စွတ်နဲ့ မိုးဖွားလေးတွေ

က တဖြောက်ဖြောက်ကျလို့ပေါ့။ မိတို့နှစ်ယောက်
မျက်နှာမှာ မိုးရေလား၊ မျက်ရည်လား တစ်ခုခုပဲ၊
ရွဲလို့တဲ့ လေးရယ်။ အို... မျက်ရည်ပဲဖြစ်ရမှာပေါ့နော်။

မိတို့နှစ်ယောက် ငြိမ်ထိုင်ပြီး စကားမပြော
ဘာမပြော နေလိုက်ကြတာ တစ်ညလုံးပဲထင်ပါရဲ့။
မိ လန့်နိုးလာတော့ အဲဒီထိုင်တုန်း တစ်ဝက်တစ်ပျက်
ပဲရှိသေးတယ်။

ကဲ... ဒါဟာ အိပ်မက်တဲ့။ မိကတော့ နိမိတ်ပဲ
ထင်တာပဲ မောင်။ အိပ်မက်က မဆုံးသေးခင် နိုးလာ
လို့ပေါ့။ ဆုံးအောင်သာ မက်ရမယ့်ဟာဆိုရင် မှောင်
ကြီးထဲ နှစ်ယောက်သား လိမ့်ကျကြလိမ့်မယ်နဲ့ တူ
တယ်လေးရေ။

သိပ်စင်းတဲ့ အိပ်မက်ပဲနော်...

လေးရယ်... မိကတော့ သွားရမယ့်လူပဲ။
မကောင်းတာ၊ မသင့်တာ၊ မတော်တာတွေမှန်သမျှ
လုပ်ပြီးခဲ့လို့ သက်တမ်းမဆုခင် ဆာစောစီးစီး သေရ
မှာဟာ မှီလမ်းပဲ။ အမှန်တော့ မိဟာ လေးကို အိပ်
မက်ထဲကအတိုင်းပဲ အတင်းဆွဲဆွဲပြီး ဒုက္ခတွေ တွေ
စေတာပဲ။ လေးနဲ့မိ စတွေ့ကတည်းက မိဟာ တစ်ခါ
မှ ကောင်းကျိုးမပေးခဲ့သေးဘူးနော်။

လေးဟာ မိအပြစ်တွေအတွက် မိကို သေသေ
ချာချာ မုန်းလိုက်ဖို့ကောင်းတယ်။ လေး ခုလို မိဆီက
ထွက်ပြေးလို့တော့ မိဒဏ်က လွတ်မယ်ထင်သလား။

လေးဟာ မှီကို မုန်းပြီး မေ့လိုက်မှ အေးမှာ။
လေးဟာ ခုလို မှီအတွက် စိတ်ညစ်ပြီး ထင်ရာတွေ
လုပ်နေဖို့ မကောင်းပါဘူး။

မှီကို လှေကားရင်း မှောင်စပ်မှာ ပစ်ထားပြီး
အပေါ်သာ ပြန်တက်ပြေးပါတော့ကွယ်။ အပေါ်မှာ
ပျော်စရာတွေရှိတယ်တဲ့။ မှီဒုက္ခတွေကို၊ မှီအပြစ်တွေ
ကို မဆိုင်ဘဲနဲ့ ဝေမခံချင်ပါနဲ့တော့။

မိလည်း နိုးပါပြီ၊ ပြန်မြင်နေသေးတယ် လေး
ရယ်။ ရှေ့ကလည်း မှောင်ကြီး လှေကားထစ်က
လည်း သုံးလေးထစ်ပဲ ကျန်တော့တယ်။

မှောင်ကြောက်ပြီးတော့ လွဲဖယ်သွားစရာလည်း
မရှိဘူး။ မိကတော့ အပေါ်မှာ ဘာတွေရှိရှိ ပြန်တက်
မပြေးချင်တော့ပါဘူး။ ဒီမှောင်ဆီကိုပဲ ကျရအောင်
တမင်ဆင်းခဲ့ရတာမဟုတ်လား။

မိကတော့ နိုးပါပြီဆို။ ညက ချောင်းဆိုးတယ်
လေ။ သွေးတော်တော်ပါတယ်။ ဘေးက လူတွေ
တောင် လန့်ကုန်တယ်လေ။ မိ မကြားဘူးမှတ်လို့
တိုးတိုးပြောကြသေးတယ်။ သွေးတွေကလည်း များ
လိုက်တာ ခြင်းခြင်းနီနေတာပဲတဲ့။

မနီပါဘူး၊ အဟုတ်ကိုမနီပါဘူး။ မည်းနေတာပဲ။
မည်းလွန်းလို့ မှောင်နေတာ မိမြင်သားနဲ့။ ခုတော့
မှီရှေ့မှာ မှောင်ကြီးပဲပေါ့။ ဘာကိုကြည့်ကြည့် အမည်း
ချည်းမြင်တာပဲ။

လေး... ဒီစာကိုဖတ်ပြီး မငိုနဲ့ဦးနော်။ လေးဟာ ကလေးပဲ ရှိသေးတယ်။ ငိုစရိ တန်းငိုပဲ။ စင်စစ်တော့ ငိုစရာမဟုတ်ပါဘူး။ ဒါဟာ ရယ်စရာကြီးပါ မောင်... ရယ်စရာကြီးပါ။ မိတော့ ရယ်တာပဲ”

‘လေးရဲ့မိ’

သည်ကစပြီး မိကို ကျွန်တော် သိပေသည်။ မိသည် ယောက်ျားတစ်ယောက်ကို ဘယ်လို သိမ်း ဆည်းရမည်ဆိုတာကို သိပေသည်။

ခုကြည့်ပါ။ မောင်ကိုလေးသည် မိမှာသလိုတောင် မငိုနိုင်အောင်ကို စိတ်ထိခိုက်နေပေသည်။

ကျွန်တော့်လက်တွင်းက သူ့ မိ၏ စာကလေးကို ငေး မောတွေစိုက်ပြီး နေ၏။

ကျွန်တော့်ကိုမကြည့်ဘဲ “မိသေရင် ကျွန်တော် မနေဘူး” ဟု မိုက်မဲစွာပြော၏။ မောင်ကိုလေးသည် သည့်လောက် မိုက်မဲရအောင်ပဲ ငယ်သေးသည်။

သူ့မှာ လူငယ်တို့၏ အရည်အချင်းဖြစ်သည့် ယုံလွယ် သောစိတ် မိုက်ရူးရဲစိတ် မြန်လွန်းသောစိတ်ရှိသည်။

သို့သော် စစ်ထဲဝင်နိုင်လောက်အောင် စွန့်စားခြင်းမှာ လည်း ဝါသနာမပါ။

နိုင်ငံကိုလည်း မချစ်လှသောကြောင့် သူ စစ်သား ဖြစ်နေသည်ကို ကျွန်တော် နားမလည်ပေ။

နောက်ဆုံး၌ လူငယ်ပီပီ အချစ်ကိစ္စဖြင့် စိတ် အခန့် မသင့်ဖြစ်ကာ ကျွန်တော်တို့ တပ်ထဲ ရောက်လာမှန်းသိရ လေ၏။

မောင်ကိုလေးသည် မိမိကို အသက်ငယ်ငယ် ကောင် ကလေးများ ချစ်တတ်သည့် ကမူးရှူးထိုးစိတ်ဖြင့် ပြင်းထန် စွာချစ်မိပါသည်။ မိကတော့

“မိကတော့... အင်း... မိသဘောကို ကျွန်တော် နား မလည်ပါဘူး။ တစ်ခါတစ်ခါ မိဟာ ကျွန်တော့်ကို သိပ် ချစ်တယ်လို့ ထင်တယ်။ တစ်ခါတစ်ခါတော့ သိပ်မုန်းတယ် ထင်တယ်”

မောင်ကိုလေး၏စကား။

“မိဟာ လှတယ်၊ ဒါပေမဲ့ ဒါထက်ပိုတာ တစ်ခု ရှိတယ်။ ဘာလဲတော့ မသိဘူး။ ရှင်းရှင်းပြောရရင် မိမှာ ကျွန်တော့်ကို ရူးစေတဲ့အရာတစ်ခုရှိတယ်။

မိဆံပင်ကအညိုရောင်ကလေး။ မျက်လုံးက မီးခိုး ရောင်လိုလိုပဲ။ အသားကဖြူပြီးဖျော့တယ်။ ကိုယ်နေကလည်း ခပ်ပါးပါးမို့ သိပ်နွဲ့တယ်။

မိဟာ မြန်မာနဲ့လည်း သိပ်မတူဘူး။ သူလှပုံက တစ် မျိုးပဲ။ နာမည်ပေးရမည်ဆိုရင် မိအလှဟာ ဖျော့တော့တဲ့ အလှ၊ ဖျော့တော့တဲ့အလှ”

မောင်ကိုလေးသည် မိမိကို တွေးသည့်အတွေးများမှာ မှူးမေ့ရင်း ကျွန်တော့်အား မိနှင့် မတွေ့ဖူးခင်ကတည်းက မိတ်ဆက်ပေး၏။

ကြည်အေး

“မိဟာ ကျွန်တော် မကြိုက်တဲ့အလုပ်တွေကို သိပ်လုပ်
တယ်။ ဘယ်သူ့ကိုမှလည်း မမှုဘူး။ ပြီးတော့ ကျွန်တော့်ကို
သူ့ချစ်စရာအပြုအမူလေးတွေနဲ့ စိတ်ပြေအောင်လုပ်တယ်။

မိဟာ ကျွန်တော့်ကို ရူးခိုင်းတဲ့အခါတွေ အများကြီး
ရှိတာပဲ၊ အမြဲ လိုလိုပါပဲလေ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့်နားကို
တိတ်တိတ်ကလေး ရောက်တဲ့အခါမှာဆိုရင်... အို...

ကျွန်တော်က စားပွဲတစ်ခုမှာ လက်ထောက်ရင်း
ထိုင်တယ်ဆိုပါစို့။ ပထမဆုံး အိပ်နင်းအင်ပဲရစ်အနံ့ကလေး
ရမယ်။

ပြီးတော့ ပခုံးပေါ်ကို အေးစက်စက် ပျော့တော့တော့
လက်ကလေး ကျလာမယ်။

ပြီးတော့ မျက်နှာကလေးတစ်ခြမ်းဟာ ကျွန်တော့်
ပါးပြင်နားကို ကပ်လာမယ်။

ကျွန်တော့်ရင်ထဲမှာ တဒိတ်ဒိတ်ပဲ။ ခပ်တွန့်တွန့်နဲ့ပဲ
သူ့လက်ကလေးတွေကို ဆုပ်လိုက်တယ်။

လက်ကလေးတွေဟာဗျာ... သိပ်ပျော့ပြီး သိပ်သွယ်
တာပဲ။ ဆင်စွယ်လိုပဲ ချောပြီး ဖြူနေတယ်။

အဲဒါဟာ ကျွန်တော် အရူးဆုံးအချိန်ပဲ။ မိမှာ ကျွန်
တော် မသိအောင် နောက်ကလာပြီး ချောတတ်တဲ့အကျင့်
လေးရှိတယ်”

ကျွန်တော်လည်း စိတ်ဝင်စားကာ “ဒါနဲ့ မင်းက
ဘာပြုလို့ စစ်ထဲ ဝင်ရတာလဲ” ဟုမေးလျှင် သူက မသာ
ယာသောအပြုံးကို အရင်ပြုံး၏။

“ကျွန်တော် ဒီအကြောင်းကို မတွေးချင်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ အမြဲတွေးတယ်။ ပြီးတော့ ငိုတယ်။ မရှက်ပါဘူး... ကျွန်တော် မှီအတွက် ခဏခဏပဲငိုတယ်။

ကျွန်တော်နဲ့ မိကို တွေ့တဲ့လူဟာ သိပ်ချစ်တဲ့သူနှစ်ယောက်လို့ ထင်လိမ့်မယ်။ ကျွန်တော့်ဘက်ကတော့ ဟုတ်တာပေါ့။ မိကတော့...

ကျွန်တော် ပြောခဲ့ပြီမဟုတ်လား။ မိဟာ ကျွန်တော့်ကို သိပ်ချစ်တယ်လို့ တစ်ခါတစ်ခါထင်တယ်။ တစ်ခါတစ်ခါတော့လည်း သိပ်မုန်းတယ်လို့ ထင်တယ်ဆိုတာ...

မိဟာ... ကျွန်တော်နဲ့ သွားချင်ရာ သွားနေတာပဲ။ ကျွန်တော့်ကို ခေါ်ပုံကလည်း လေးတဲ့ဗျာ။ ကျွန်တော်က ချစ်တယ် ချစ်တယ် ပြောချင်သလောက်ပြော မိပြီးနေတယ်။

ဒါပေမဲ့ မိ ခေါင်းခါတယ်။ ‘မိမချစ်နိုင်ပါဘူး၊ မမုန်းနိုင်ပါဘူး’ လို့ အပြီးပိတ်ပြီးပြောတယ်။

ဘာဖြစ်လို့ မချစ်တာလဲ မေးဦးမလား... မိက ‘မချစ်လို့ပေါ့’ လို့ ဖြေမယ်။

ကျွန်တော့်ကို ဂရုမစိုက်လုပ်ပစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့်အပေါ်တော့ သိပ်ရင်းရင်းနှီးနှီးနေတယ်။

အို... တကယ့်သမီးရည်းစားလိုပါပဲ။
ကိုင်း... ကျွန်တော်မှ မရူးရင် ဘယ်သူရူးဦးမလဲ။

ကျွန်တော်လည်း မနေနိုင်တော့ဘူး။
ဒေါသလည်းထွက်၊ ရှက်လည်းရှက်၊ ဝမ်းလည်း

နည်းပြီး ‘မိဟာ မောင့်ကို ချစ်ရက်သားနဲ့ မုန်းဟန်ဆောင်

နေတာလား။ မုန်းရက်သားနဲ့ ချစ်ဟန်ဆောင်နေတာလား’
လို့ မေးတော့တာပေါ့...။

မိက အေးအေးပဲ ‘နှစ်ခုစလုံးမဟုတ်ဘူး’ တဲ့။

ကျွန်တော်က ဒါနဲ့ ‘မောင်သေသွားရင် မိ ဘယ့်နှယ်
နေမလဲ’ လို့ ဆိုတော့ ‘သုံးလေးရက် ဝမ်းနည်းမှာပေါ့’ တဲ့
ဗျာ။

ကျွန်တော် ဘာဖြစ်သွားမယ်ဆိုတာ ခင်ဗျားသိချင်
သလား။ သိအောင်လည်း ကျွန်တော် ပြောပြနိုင်မှာမဟုတ်
ပါဘူး။ ခင်ဗျားကိုယ်တိုင် ဒီလိုခံရမှ သိမယ်။

ကျွန်တော် မခံချင်လို့ ထပ်ထပ်မေးတယ်။ ဒီအဖြေပဲ။
ရက်စက်လိုက်တဲ့မိ... သုံးလေးရက်ပဲ ဝမ်းနည်းမှာပေါ့တဲ့။
ကျွန်တော်ကတော့ မိသေရင် မနေဘူးလို့ တွက်ထားတယ်။

မိဟာတည်ပေမဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ကျရင် အမြဲပြီးပြီး စကား
ပြောတတ်တယ်။

ဒီတော့ သူ စကားပြောရင် နောက်နေတာလား၊
အတည်လားလို့ လက်ဦးတွေးရတယ်။

ကျွန်တော်ကတော့ ဒီနှစ်ခုကို မခွဲခြားနိုင်ခဲ့ပါဘူး။

ဒါနဲ့ ကျွန်တော်လည်း သိပ်ရှက်ပြီး သိပ်နာသွား
တယ်။

ဒါကြောင့် ‘မိအပေါ် ကြောက်စရာကောင်းအောင်
ချစ်တဲ့လူကို ကြောက်စရာကောင်းအောင်ပဲ မုန်းမိတဲ့ မိ
အမုန်းအတွက် မိကို သုံးလေးရက် ဝမ်းနည်းရအောင်တော့
ဒဏ်ပေးဦးမယ်... ဆိုပြီး စစ်ထဲဝင်လိုက်တယ်။

သေဖို့ဝင်ခဲ့တယ်၊ တိုက်ခိုက်ဖို့မဟုတ်ဘူး။ ခုတော့
 မိက စာတွေ ရေးပြန်ပြီ။ ရေးပုံက လွမ်းလောက်စရာပါပဲ။
 ဖတ်ပြီးတော့ ခင်ဗျား ဘယ်နှယ် ထင်သလဲ ကျွန်တော့်ကို
 မိချစ်တယ်ထင်သလား။ ကျွန်တော်ကတော့ တွေးတုန်းပဲ။
 မိ ခုလိုလုပ်နေတာ ဟာ နောက်နေတာလား၊ အတည်လား
 လို့။”

မောင်ကိုလေးသည် ဤသို့ မိအတွက် ရူး၏။ အရမ်း
 ကာရောပင် ရူး၏။

မိကိုယ်တိုင်ကတော့ ဘယ်လောက်စွမ်းလိမ့်မည်မသိ။
 မိစာများကတော့ သူ့ကို ငိုသည့်အခါ ငိုစေ၍ ရယ်သည့်
 အခါ ရယ်စေ၏။

ကျွန်တော်သည် မောင်ကိုလေးအတွက် မခံချိမခံသာ
 ဖြစ်ကာ... မိဟာ ဘယ်လို မိန်းမကလေးမျိုးပါလိမ့်ဟု တွေး
 လေ၏။

ထိုခဏမှာ အေးစက်စက် မထိတရီ မိကိုတွေ့၏။
 မိသည် မောင်ကိုလေး ပခုံးကိုကိုင်ကာ သူငိုသည်ကို ပြုံးပြီး
 ကြည့်၏။

အပြုံးနှင့်မျက်ရည်သည် နှစ်ခုပြောင်းပြန်ဖြစ်နေပုံကို
 ကြည့်ပါဦး။ မိန်းကလေးကပြုံးလို့ ယောက်ျားကလေးက
 ငိုရသတဲ့။

မမြင်ဖူးသေးတဲ့ မိကို ကျွန်တော်မုန်း၏။ မုန်းလျက်က
 စွဲလမ်း၏။ တွေးချိန်ရတိုင်း မိကိုတွေးကာ မိ...မိ... ဟု
 တသမိပါသည်။

မိုထံမှစာတွေ လာသမျှ ကျွန်တော့်အား ပြသည်။
ကျွန်တော်က မဖတ်တော့ချေ။ မိသဘောကို ဟိုတစ်စောင်
ဖတ်ပြီးကတည်းက ရိပ်ဖမ်းမိပါပြီ။

မိဟာ မောင်ကိုလေးကို လှည့်စားနေတယ်ဆိုတာ
တစ်ဖက်ကလွှတ်ပြီး တစ်ဖက်က ပြန်ဖမ်းနေတယ်ဆိုတာ...

ခုတလော လာသည့် မှီစာများသည် ဒုက္ခအတော်
ပေးဟန်တူသည်။

မောင်ကိုလေးသည် ငိုတစ်ခါ ရယ်တစ်လှည့် မဟုတ်
တော့ဘဲ ငြိမ်ငြိမ်ထိုင်ကာ တွေ့မိုင်လာ၏။ “သေချင်တယ်...
သေချင်တယ်” နှင့် ညည်းလာ၏။

ကျွန်တော်ကမူ “မင်းဟာ ယောက်ျားစိတ်မရှိဘူး” ဟု
လည်း မဆူပွက်တော့။ လက်ပိုက်ပြီး ကြည့်နေလိုက်သည်။

သူဖြစ်ချင်သလိုဖြစ်နေ၊ ကျွန်တော် ကြည့်ကာသာ
နေ၏။ ဒါ့ကြောင့် မချီမဆုံပိုဖြစ်လေသလားတော့ မသိပေ။

တစ်ညမှာ ၂ နာရီကျော်လောက်ထင်သည်။ ကျွန်
တော့်အား အတင်းလှုပ်နှိုး၏။

အိပ်မောကျနေသူပီပီ အလန့်တကြား တွက်ပစ်ရင်း
ထလိုက်သည်။

စိတ်တွင် ရှောင်တခင်စစ်ပွဲတော့လာပြီဟု ထင်သည်။
မောင်ကိုလေးက လုံးလုံးလျားလျားနှိုးမိသည်အထိပင်
စောင့်၏။ ပြီးတော့ မှီအကြောင်းကို ပြောသည်။

“မိဟာ ကျွန်တော့်ကို ဘယ်လောက်မုန်းတယ်ဆိုတာ
ခုမှသိတယ်၊ မိကသေပါစေ... ဆုတောင်းနေတာဗျ။”

ကျွန်တော် စစ်ထဲဝင်တုန်းက ပျော်နေတာပဲ။ မိ ပျော်
နေတာပဲ။ ကျွန်တော်မရှိမှ သူတွဲချင်တဲ့လူနဲ့ တွဲရမှာပေါ့။
ပြီးတော့ ‘သူရဲကောင်းကြီး’ တဲ့။ လှောင်လိုက်သေးတယ်။

မိဟာ အမြဲကို လှောင်နေတာပဲ။ ကျွန်တော်ကသာ
အကောင်းမှတ်နေတာ။

ခု မိ အိမ်ပြောင်းသွားပြီ။ ကျွန်တော့်ကို လိပ်စာမပေး
ဘူး။ အလိမ္မာလေးနဲ့ ဖြတ်လိုက်တာပေါ့။ သိပ်တော်တဲ့မိ၊
အစက ဒီလောက်တော်မှန်း မသိဘူး။

ပြီးတော့ ရေးလိုက်တဲ့စာကလည်း သူ့ကောင်တွေ
အကြောင်းချည်းပဲ သူ့မှာပေါကြောင်း သိပါတယ်ဗျာ။

ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော် ဘာဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ စဉ်းစားမိ
ဖို့ ကောင်းပါတယ်။ ဒါလောက်ရက်စက်ဖို့ မကောင်းပါ
ဘူး။”

ဤသို့ မောင်ကိုလေး လာနှိုးသည့်အကြောင်းရင်းကို
သိရပါသည်။

သည်လို ကလေးသာသာ လူငယ်ကလေးဟာ
သည်လောက်ကြီးတဲ့ ဒုက္ခနဲ့ တန်ပါလေသလား။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် မောင်ကိုလေး၏ လူငယ်ဘဝဟာဖြင့်
ပျက်စီးခဲ့ပါပြီ။

မိသည် မောင်ကိုလေး၏ ပျော်ရွှင်မှုကို ခြေပစ်လိုက်ပြီ။
ချေတာမှ ခြေနဲ့ကို နင်းခြေလိုက်တာပဲ။

သန်းခေါင်ကျော် လေသည် အေးလှ၏၊ ရက်စက်၏။
ဖျော့တော့သည့် အလှကလေးသည်လည်း သည်လို

ပင် အေး၍ ရက်စက်ပေလိမ့်မည်။

မိသည် မောင်ကိုလေးအား ညည်းဆဲနေရသည်ကို အရသာပေါ်နေဟန်တူ၏။

မိသာမဟုတ်၊ ဘယ်မိန်းမ မဆို သူတို့အတွက် လူတစ်ယောက် ဒုက္ခရောက်နေသည်ဆိုလျှင် ပျော်၏။ အားရ၏။

ပြီးတော့ သူတို့ရက်စက်မှုအတွက် ဂုဏ်ယူလိုက်ချေသေးသည်။ သို့ပေမည့် မိကတော့ ပို၏။ မိကတော့ပို၏။

အေးလှသည့်လေနှင့် မိအတွေးများကြောင့် ကျွန်တော်သည် အိပ်ချင်စိတ် ပျောက်သွားသည်။

မောင်ကိုလေးက မျက်နှာခပ်လွဲလွဲနှင့် နေ၏။ သူ့စိတ်ထဲ ဘယ်လိုများနေလိမ့်မလဲ။

အသက်နှစ်ဆယ်မကျော်သေးသည့် သူ၏ နုနယ်ပျိုရွယ်သော စိတ်ဓာတ်ကလေးသည် မိဘထံမှလည်း ထွက်ပြေးခဲ့ပြီ။

ကြမ်းတမ်းသည့် စစ်သားဘဝကိုလည်း တွယ်ကပ်ခဲ့ပြီ။ နောက် ဘာဖြစ်ရဦးမည်လဲ။

ကျွန်တော်သည် မောင်ကိုလေးကို နှစ်သိမ့်စေချင်၏။ သို့သော် ဘာပြောရ ဘာလုပ်ရမှန်းမသိပေ။

“အေးလိုက်တာ” ဟုသာ စကားမရှိ စကားရှာပြီး ပြောကာ တစ်ကိုယ်လုံးတွန့်လိုက်မိပါသည်။

မောင်ကိုလေးက ကျွန်တော့်အား မမြင်သောမျက်လုံးများဖြင့် စိုက်ကြည့်သည်။ နောက်မှ အဓိပ္ပာယ်နားလည်

လာသလို “သိပ်အေးတာပဲဗျာ” ဟု စိတ်မပါဘဲ လိုက်ပြောလေ၏။

“အေးတယ်ဆိုလို့ တစ်ညကို သတိရတယ်။ ပြာသိုတစ်ညပေါ့။ ခုနစ်နာရီလောက်ရှိသေးပေမဲ့ သိပ်ညဉ့်နက်နေပြီထင်ရတယ်။

လမ်းပေါ်မှာ လူမရှိတော့ဘူး။ အိမ်တံခါးတွေလည်း ပိတ်ထားကြတယ်။

မိက သွားချင်တယ်ဆိုလို့ ကဖေးတစ်ခုကို လိုက်ပို့ရတယ်။

ပထမတော့ သူ ဆာလို့အောက်မေ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘာမှမစားဘူး။ ဘရန်ဒီပဲသောက်တယ်။

မိဟာ ဒီလိုမိန်းကလေး၊ ချမ်းလို့ လို့တော့ ပြောတာပေါ့။ ကျွန်တော်ကတော့ မကြိုက်ဘူး။

‘မိ ဘာဖြစ်လို့ သောက်ရတာလဲ’ လို့ ကျွန်တော်က မမေးရက် မေးရက်နဲ့ပဲ မေးတော့ ‘လေးကော မသောက်ဘူးလား’ တဲ့။ ပြီးတော့ စီးကရက် ခဲပြီး ကျွန်တော်ပြောသမျှ တွေကို မကြားသလိုနေတာပဲ။

“အဲဒီညဟာ ကျွန်တော် အသည်းကွဲတဲ့ညပဲ။ ဘားမှာ သူ့မိတ်ဆွေတွေ တွေ့လိုက်တာဟာလည်း မနည်းပါဘူး။ ဒီလူတွေ သူ့ကို ခေါ်ပုံ၊ စကားပြောပုံဟာ တစ်မျိုးပဲ... တစ်မျိုးပဲ... ကျွန်တော် မကြိုက်ဘူး။

မနက်ကျတော့ မိ လဲတာပဲ။ သွေးတွေ သိပ်အန်တာကိုး။ ကျွန်တော် မကြည့်ဝံ့ဘူး။ သူကတော့ ပြုံးနေလိုက်

သေးတယ်။ ပြီးတော့ သေစကားချည်းပဲ ပြောနေတယ်။
 ကျွန်တော်ကတော့ သေနတ်ချည်း စမ်းစမ်းနေတာပဲ။
 ဆရာဝန်ကသာ ပြောလိုက် မိဟာ သေတော့မယ်... လို့။
 ကျွန်တော် သူ့ကို ဝေဒနာမခံရအောင် ပစ်သတ်မယ်။
 ပြီးတော့... ကျွန်တော်လည်း လိုက်သွားမယ်။

မို့မှာ တိဘီရိတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ မကြောက်
 ပါဘူး။ ကျွန်တော့်ကို ကူးကူး သေသေ၊ မို့ကို ပိုသနား
 တယ်။ မိဟာ ကျွန်တော့်ကို ချစ်ပါတယ်ဗျ။ သူ့ရောဂါကြီး
 ကြောင့် ငြင်းတာပဲ။ ငြင်းလို့မရလို့ ကျွန်တော် စိတ်ပျက်
 အောင် မိ တမင်ထင်ရာတွေ လုပ်နေတာပဲ။

မိဟာ ကျွန်တော် မခံနိုင်ဆုံးစကားလုံးကို သိပ်ပြော
 တယ်။ ‘မုန်းလိုက်- မုန်းလိုက်’ တဲ့။ ရောဂါကြီးနဲ့ မိန်း
 ကလေးတစ်ယောက်တည်း နေရတဲ့ မို့ကို ဘယ်သူမုန်းနိုင်
 ပါ့မလဲ။ မိဟာ သနားစရာသက်သက်ပါ။

မိ ကျွန်တော့်ကို ချစ်ပါတယ်။ ‘လေးဟာ မို့အတွက်
 ဘဝအဆုံးမခံပါနဲ့’ တဲ့။ ‘လေးဟာ ကလေးလေးပဲ တကယ့်
 ကို ကလေးလေးပဲ’ လို့ မိ ညည်းရှာတယ်။ မိက ကျွန်တော့်
 ထက် သုံးနှစ်ကြီးတယ်”

မောင်ကိုလေးသည် မိ၏ အချစ်နှင့် အမုန်းကြားဝယ်
 ပတ်ချာလည်ကာ ဓားနှင့်အစိုက်ခံရသူ၏ ညည်းသံမျိုးဖြင့်
 ရှည်လျားစွာ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ညည်း၏။

ကျွန်တော်တို့တပ်၏အခြေအနေသည် ဆိုးလာ၏။
 တပ်သားများသည် အိမ်အကြောင်းပြောဖို့ သတိမရတော့